UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. v. post p[ri]ma[m] d[omi]nica[m] aduentus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

memoriã ad regratiãdũ ⁊ amplius in co-
ſperandũ Deute. xxxij. Nũquid nõ ipe eſt
pat͛ tu⁹ q̃ poſ. ⁊ fc. ⁊ creauit te ⁊c̃. Memẽ
to dierũ antiquoꝝ ⁊c̃. Et eccleſiaſtes. xij.
Memẽto creatoris tui. Sup omia reme-
morandũ eſt bñficiũ reparatiõis hũane.
⁊ p eo grẽ ſemp reddẽde. Col. j. Gratias
agentes deo ⁊ pr̃i q̃ dignos nos fecit ſor-
tis ſctõꝝ in lumine. Studeamus ergo cũ
diligẽtia corda pparare q̃ten⁹ ſic aduen-
tũ ei⁹ in carnẽ celebrem⁹ vt ei⁹ aduẽtu in
aĩas nr̃as obtinere valeam⁹. Nec em̃ ali-
quid nobis ꝓdeſſet illũ pmũ aduentũ cele
brare niſi in mẽtib⁹ nr̃is faciam⁹ ſpũalis
aduent⁹ ſolẽnitatẽ. Sed heu q̃ꝫ pauci fa-
ciunt q̃ꝫ pauci ad hanc ſolẽnitatẽ veniũt
iuxta q̃d exponi põt illud Threñ. j. Vie
ſion lugent eo ꝙ nõ ſint q̃ veniãt ad ſolen
nitatẽ. Multi cĩa etſi q̃nq̃ veniãt ⁊ q̃nq̃
grãm recipiant tñ nõ diu cuſtodiũt. Luc.
viij. Ad tps credũt ⁊ in tpe ⁊c̃. Exẽplum.
Legitur in lib. de apib⁹ de quodã q̃ i iuuẽ
tute fuit ſatis bone indolis. Sꝫ cũ puer-
ſis ꝑuerſus eſt. Aliq̃n tñ aliq̃diu abſtine-
bat ſꝫ paulo poſt reuerteb. vt canis ad vo
mitũ: ⁊ ſus lota in volutabro luti. ij. pe. ij.
Quid plura: Cũ magnũ feciſſet conuiuiũ
amicis (q̃r canonicus erat) ⁊ receſſiſſet in
camerã: ecce hoſpites terribiles. ſ. demo
nes ſibi viſibiliter apparentes quoꝝ hor-
rore cõcuſſus ita terribiliter clamauit vt
oẽs domeſtici accurrerũt q̃rẽtes q̃d ei cõ-
tigiſſet. Ille q̃ſi inſenſat⁹ clamare nõ ceſ-
ſabat. Venit decan⁹ ⁊ canonici. Decan⁹
monebat eum dicens. Frater: confide in
dño qui pro te mortuus eſt: peniteas ⁊ mi
ſerebitur tui. Reſpondit eiulans. Nõ poſ
ſum. Demones me impediũt. Faciatꝫ (in-
quit decanus) ſignum crucis ⁊ inuocate no
mẽ ieſu ⁊ marie. Nõ eſt mihi (ait) poſſibi
le. Nolui de hoſpitio voluntarie demones
et peccata eijcere. Nunc cogunt me intra
re in hoſpitiũ ſuũ infernale cuius iam vi-
deo os apertũ ad me deglutiẽdũ. Et hoc
di, miſerrime obijt. Eijcite ergo peccata ⁊
domum cordis chriſto pparate qui ſolus
animas veſtras ſaluare poteſt: Sꝫ notate
quod dicitur Matth. xxiiij. Non qui ince
perit ſed qui perſeuerauerit vſq̃ in finẽ
ſaluus erit. Sicut ergo dicit ſapiens, Ec-
cleſiaſti. v. Eſto firmus in via dei.

PRo tertio. Audiſtiꝫ ⁊c̃. Et certi eſto
te de aduentu eius in vos ſi corda
ſint pparata ſed non alias. Si ergo nõ ve
niat totum vobis imputabitur. Dicit re-
gula iuris. Imputari nõ debet ei per quẽ
non ſtat ſi non faciat quod p eũ fuerat fa
ciendũ. ff. de l. cõmiſſaria. in fine. Ad hoc
facit q̃d habet. xlvij. diſ. §. Quid tunc fiet
et. c. Quantũlibet. Si paterfamilias facit
quod in ſe eſt ad directionẽ filioꝝ ⁊ tamẽ
ſunt mali. Ibi nõ imputabitur. Similiter
ſic de prelato: de medico: ſic de aduocato.
Audi. Si rex dederit tibi palatiũ ⁊ man-
dat di. Venio ad te tali die ⁊c̃. ⁊ clauſam
portã reperiat ſi nõ intrat nõ eſt ei impu-
tandũ Imo tu ingratiſſimus reputand⁹
es attenta principis benignitate. Expo-
ne ⁊c̃. Preparate ergo corda q̃rentes do-
minũ. Nam vt ait Bern. ſuper can. Ma-
gnũ bonũ querere deũ: nõ autẽ pedũ paſ
ſibus ſed deſiderijs querit. Auguſti. Ve
miſere anime que chr̃m non querit.

Feria. v. poſt pmã dñicã aduentus.

Abijciamus

⁊c̃. Qui ſeq̃t me nõ ambu-
lat in tenebris. ſed habebit
lumen vite. Jo. viij. Abijcite g̃ ⁊ ſeq̃mini
chr̃m q̃ dixit. Qui ſequit me ⁊c̃. vbi ſunt
tria notanda.

Primo veri chr̃iani dignitas honorabilis
Qui ſequitur me.

Scd̃o ſecuritas imꝑturbabilis: non am-
bulat in tenebris.

Tertio vtilitas deſiderabilis: ſꝫ habebit
lumẽ vite. De pmo eccl̃i. xxiij. Magna glo
ria ſeq̃ dñm. De ſcd̃o. Jo. xj. Qui ambu-
lat in die nõ offẽdit. De tertio. ps. In lu-
mine tuo vi. lu. ⁊c̃.

Abijciamus ⁊c̃.

PRo pmo. An decuiſſet incarnationẽ
differri vſq̃ ad finẽ mundi. Qꝫ ſic.
Perfectũ poſteri⁹ eſt impfecto: ſũma aũt
pfectio ẽ in vniõe ad vbũ. Cõtra Abacuc
iij. In medio ãnoꝝ notum facies. Rñdet
Tho. in. iij. par. q. j. Nõ fuit cõueniens ⁊c̃.
Ptꝫ pmo ex vnione diuine nature ⁊ hũa
ne. Imperfectũ em̃ in vno et eodem prece
dit tempe perfectũ eo ꝙ de impfecto fit

pꝛfectū. In eo autē qᷘ eſt ꝑfectiōis cau-
ſa efficiens ꝑfectū tempe ꝑcedit imperfe-
ctū. In incarnatiōe aūt vtrūqꝫ concurrit
qꝛ ꝑ h̄ natura hūana ꝑducta eſt ad ſum-
mā ꝑfectionē. Et iō nō decuit ꝙ a princi-
cipio fuiſſet ꝛ qꝛ ipm̄ ꝟbū incarnatū ē hu-
mane ꝑfectōis cauſa efficiēs. iō nō debuit
differri incarnatio vſqꝫ ad finē ſed ꝑfectō
glīe ad quā vltimo ꝑducēda ē natura hu-
mana ꝑ ꝟbū incarnatū erit in fine mūdi.
Scdo ex effectu hūane ſalutꝫ. Si em̄ dif-
ferreṫ vſqꝫ ad finē mundi: totaliter dei no-
ticia ꝛ reuerentia ꝛ moꝛū honeſtas aboli-
ta fuiſſet in terris. Tertio ex diuine boni-
tatis manifeſtatiōe et ꝟtutis q̄ pluribus
modis hoies ſaluauit nō ſolū ꝑ fidem vē-
turi ſꝫ etiā ꝑ fidē p̄ſentis ꝛ p̄teriti. hoc tho.
¶ Pꝛo fūdamēto. Bn̄ficiū icarnatiōis ex-
hibuit dn̄s tpe opoꝛtuno. Nam vt ph̄us
dicit. viij. Ethi. Amicꝰ bn̄facit amico ſm̄
opoꝛtunitatē loci ꝛ tpis. Et ꝟe de tpe in-
carnatiōis poteſt bene dici illud ouidij in
lib. faſtoꝝ. Oia nūc florēt nūc ē noua tem-
poris etas. Queritur tn̄ An decuiſſet ꝛc.
Dic rn̄. vt ſup̄. Ex q̄ ꝯclude ꝙ ꝛſi oēs nō
fuerūt de tpe illo q̄ chr̄s erat in mundo:
oēs tn̄ ꝛ p̄cedentes ꝛ ſequētes ſaluari po-
tuerūt ꝑ chr̄m. Vn̄ pau. j. Coꝛ. v. Chr̄s
mortuꝰ ē ꝑ oibus. O miſeri pctōres cur
nō penitemini: auari. fraudulēti ꝛc. Certe
ſi vicia abijcieritis: oēs ꝑ chr̄m ſaluari po-
teritis: q̄ oēs venit ſaluare tā p̄cedentes
q̄ȝ ſequētes eius aduentū. Figura. Matt.
xxj. Chriſto veniēti in hieruſalē tam q̄ p̄-
cedebāt q̄ȝ q̄ ſeq̄bant. Clamabāt Oſan-
ne filio in excelſis. Expone ꝛc. notando il-
lud Col. iij. Oia ꝛ in omnibꝰ chr̄s.

PRo ſcdo. Sup̄ ꝛc. Nūc de p̄paratio-
ne ad expectationē certiſſimā reſpe-
ctu vltimi aduētus vicꝫ ad iudiciū tā par-
ticulare q̄ȝ vniuerſale. De q̄ p̄paratiōe di-
cit ſaluatoꝛ. matth. xij. Vos ſimiles ho-
minibꝰ expectātibꝰ do. ſ. q̄n re. a nuptijs
Et ſeq̄ṫ. Vos eſtote parati. Accelerāda
eſt aūt hec p̄paratio ꝓpṫ tria.
¶ Primo ꝓpter p̄ueniendā tpis breuitatē.
¶ Scdo ꝓpṫ euadēdā demonis calliditatē
¶ Tertio propter mitigandam iudicis ſe-
ueritatem. ¶ Primo ꝓpter ꝛc. Iō luc. xij.
poſtq̄ȝ di. vos eſtote parati ſubdit qꝛ ho-
ra qua non putatis fi. ho. ve. Et Mat-
thei. xxiiij. Si ſciret paterfamilias q̄ ho-
ra fur veniret ꝛc. Sicut ei di. Sen̄. ad lu.
Multos vitā differētes moꝛs incerta pre-
uenit itaqꝫ omnis dies velut vltimus iu-
dicandus eſt. Et greg. Hoꝛam vltimā iō
nobis voluit dn̄s eſſe abſconditā vt ſemꝑ
habeaṫ ſuſpecta ꝛ quā p̄uidere nō poſſu-
mus ſine intermiſſione preparemur. Se-
cūdo ꝓpter euadendā demonis callidita-
tē. Callidus em̄ diabolus impugnat ho-
minē in articulo moꝛtis Gre. Tanto de-
mon grauioꝛes tentationes ingerit q̄ȝto
magis peccatoꝛē appꝛoinquare fini ꝯ-
ſpicit. Ps̄. Ipſi ſcꝫ demones calcaneum
meū. i. finē vite mee obſeruabūt. Prepa
igitur animā diligenter ꝛ diabolū repelle
ne foꝛte in moꝛte nō poſſis eū repellere cū
volueris. Qm̄ ſicut dicit Beda. Diabo-
lus q̄ȝto diutius poſſedit tanto difficilꝰ
dimittit. Tertio ꝓpter mitigandā iudicꝫ
ſeueritatē niſi em̄ tunc mitigeṫ tūc erit im-
placabilis ira. Sap. xix. Impijs vſqꝫ in
nouiſſimū ſine miſcōia ira ſupuenit Iō ſi-
cut habeṫ eccleſiaſtici. xviij. Añ iudicium
p̄para iuſticiā. O q̄ȝ fatui q̄ dei iudiciū nō
cogitant q̄ ad placandā iram iudicis non
p̄uident. Deutero. xxij. Gēs abſqꝫ ꝯſilio
ꝛ ſine prudētia vtinā ſaperēt ꝛ intel. ac nō-
ꝑ. Conſiderate o pctōꝛes qm̄ poſt moꝛtē
impoſſibile vobis erit veſtre ſaluti p̄uide-
re: qᷘ tn̄ nunc eſſet facile. Audi ergo o pec-
catoꝛ terribilē iudicꝫ cōminationē. Apo.
iij. Si nō vigilaueris veniā ad te tāq̄ȝ fur
ꝛ neſcies q̄ hoꝛa veniā ad te. Audite. Ex-
empl̄u qᷘ ponit ſaluatoꝛ. Lu. xij. de eo q̄ di-
cebat Aīa mea mul. bona habes ꝛc. Cui
dictū eſt. Stulte hac nocte repetent a te
animā tuā ꝛc. Illi q̄ppe oia mūdi gaudia
ꝯuerſa ſunt in luctū. Vn̄ de q̄libet repꝛo-
bo verificatur illud qᷘ habeṫ. j. Mach. j.
Dies feſti eius ꝯuerſi ſūt i luctū. ſabbatū
eius in oppꝛobꝛium. honoꝛes eius in nihi-
lum ꝛ in gloꝛiā eius multiplicata eſt igno-
minia eius. Et ſabbata eius cōuerſa ſunt
in luctum.

PRo tertio. Audiſtis ꝛc. Cauete er-
go ne tantum iudicem impugnetis.
Foꝛte dicetis. Neqꝫ impugnamus. Au-
dite: lex dic. In maleficijs voluntas: non
exitus inſpicitur. C. ad legem cornelianꝫ
De ſiccarijs. l. j. Et. C. His qui cum telo

ambulāt: Et ſicut dicit. xiiij. q. v. ſcriptū. Deus plꝰ penſat voluntatē q̄ factū. Attendite. Siq̄s veſtꝝ machinatꝰ eſt in ꝓditionē regis ⁊ audiret ꝙ rex ꝓ certo venit de ꝓditoribꝫ ſuis inq̄ſitionē facturꝰ ⁊ eos punīturꝰ: q̄ntum timeret ⁊ eiꝰ aduentū: p̄ſertim ſi crimē veſtꝝ ſit notoriū. Expone. Et nota ꝙ oīs pctōr [illegible] eſt in ſe ꝓditor eſt magni dei qđ conatˀ ponere in manu diaboli dū furtiū deo debitū diabolo exhibet. Propter qđ dīt Ber. in pſona dn̄i Quid cauſe eſt q̄ inimico vr̄o meoq̄ȝ potiꝰ vultis ſeruire q̄ mihi.

Feria. vj. poſt primā dn̄icā Aduētꝰ

A Biiciamus ⁊c̄. Luceat lux veſtra coram hoībus vt vi. o. ve. bo. ⁊ glo. pa. ve. q̄ in ce. eſt. Mat. v. Abijcite ḡ ⁊c̄. vt implere poſſitȝ qđ saluator ait. Luceat lux veſtra ⁊c̄. Ubi ſūt tria notāda. Opationis claritudo. Luceat. Affectiōis ſcitudo: vt vi. o. v. ⁊c̄. Intētiōis rectitudo: ⁊ glorifi. ⁊c̄. De p̄mo. j. Tim. iiij. Exēpluȝ eſto fidelibꝫ in v̄bo cōuerſatiōe. De ſcđo Lu. xj. Qui ingrediunt̄ lumē videāt. De tertio. j. Coꝝ. x. Omīa in gl̄iam dei facite. Abyciamꝰ ⁊c̄.

PRo p̄mo: An vna pſona potuerit incarnari ſine alia. Q, nō. Opa trinitatis ſunt indiuiſa ad extra. Cōtra. Incarnatio eſt vnio in pſona. Alia aūt eſt pſona patris: alia filij. ⁊c̄. Rn̄det Bona. [illegible] di. j. Abſq̄ȝ dubio vna pſona incarnari pt abſq̄ȝ hoc ꝙ alia incarnet̄. Rō. Deus ad creaturā pōt duplr̄ cōparari. In rōne p̄ncipij creātis: et ſuppoſiti ſuſtentificātis. In p̄ma autē cōparatione neceſſario coīcant tres pſone: q̄ in deo vnica eſt virtus operatiua. Secūda v̄o cōpatio pōt reſpicere aliquā perſonā diſtincte. q̄ pſone differūt ꝓprietate pſonali. Qm̄ ḡ in incarnatione vnio nō tm̄ dicit habitudinē dei ad creaturam ꝑ modū cauſe: imo ꝑ modū ſuppōſiti. Hinc eſt ꝙ incarnatō pōt cōuenire vni pſone et nō alteri. Exemplū. Si tres puelle veſtiant vnā: indutio eſt a tribus: nō tamē tres induūtur: ſȝ vna ſola. Hec Bonauētu. Pro fundamēto. Poteſt deꝰ circa creaturā q̄cquid vult ⁊ eo mō q̄ vult. Matth. vindocin. in Tob. Quippe creaturis vti diuia ptās iure poteſtatȝ ad ſua iuſſa cōgit. Etſi dicamꝰ ꝙ poſſit facere vt terminet̄ relatō hūane nature ad vnā pſonam ⁊ nō ad aliā. Hoc etiā eſt cōſonū doctrine phoꝝ q̄ dicūt: ꝙ diſtincta ſuppoſita terminat relatōes diſtictas. Cū ḡ q̄ritur: An vna pſona ⁊c̄. Dic rn̄. vt ſ. Ex q̄ concluđe: ꝙ opus incarnatiōis multis mōis eſt ſublimi admiratiōe digniſſimū. Augꝰ. in quodā ſer. Sacramentū multū mirabile q̄ ſic factū eſt multū amabile: q̄ pro nobis factū eſt. Caueamꝰ ḡ ne ſimꝰ ingrati. Nā ſicut dicit Bern. Nihil ita deo diſplicet p̄ſertim in filijs grē quēadmodū ingratitudo: vias em̄ obſtruit grē: ⁊ vbi fuerit: gr̄a acceſſum nō habet. O miſeri pctōres q̄ pctis v̄ſtris deū impugnatis q̄ vos tantū dilexit ꝙ ꝓ vobis hoīem ſe fecit. O lubrici: auari ⁊c̄. Heu q̄ntus ingr̄oꝝ eſt numerus q̄ liberatorē ſuū cōtemnūt turpiter ⁊ pſequūtur ⁊ q̄ntum in ſe eſt / hoſtibꝫ tradunt. Figura. j. Re. xxiij. de habitatoribus ceyle q̄s liberauit Dauid de manibꝫ philiſtinoꝝ: et tn̄ ingrati fuerūt et ita euȝ cōtempſerūt ꝙ vellēt eū tradere in manꝰ Saul aduerſarij ſui. Uide ibi. Saul interp̄tatur abutēs ſiue abuſiuū eoꝝ: et ſignat diabolū. Ceyle interp̄tat̄ tollens ſibimet aut tollens ſeip̄m: ⁊ ſignat ingratū q̄ ꝑ ingratitudinē ſibimet tollit gr̄am. Expone. ⁊ ꝑ Dauid intellige xp̄m q̄ de manibus philiſtinoꝝ. i. demonū miſſus a deo liberauit genꝰ humanū: ſȝ multi eū cōtemnūt et q̄ntū eſt ex ſe: ipſuȝ chriſtū diabolo tradunt cum ſeipſos q̄ nomen chriſtianitatis habent operibꝫ implicāt diaboli. Ideo diuina gratia omnio priuādi ſunt. Nam vt dixit Ber. Ingratitudo eſt ventus vrēs ſiccans fontem pietatis: rorem miſericordie: fluenta gratie.

PRo ſecūdo: In p̄cedenti ſermone dictū eſt de p̄paratiōe ad expectationem vltimi aduentus. Nunc ḡ et de cetero dicendū eſt de hoc vltimo aduentu vt nos amplius diligamus et diligentius nos p̄paremus. Circa hunc aduentū notande ſunt ſeptē cōſideratiōes. Prima eſt approbatiue certificatiōis. Secūda eſt p̄mōſtratiue ſignificatiōis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN